

nijed nju pritužbu izvestna i jasna odgo-da se občini, koja škođa najvećim dijelom vora i jer nije našla u osobni g. vikara uzdržaje, nije dalo prilike, da kod imenovanja učitelja, kako je u zakonu propisano, sudjeuje.

Kako da nas zadovolji primjerice odgovor, da su se naši svećenici obvezali, da će hrvatski naučiti i da će im se pisati neki se obvez drže? Zar se Šalje svećenike u dušobrižnictvo za to, da tam tekr nauče jezik puka, ili da mu dielo kruh nebeski u njegovom jeziku. Mi držimo, da se svuda na svetu i među divljimi narodi događa ovo poslednje. Pa tko nam jamči, da će se ona gospoda držati tobožne obveze, da će naučiti jezik hrvatski, jezik svega izvanjskoga puka ove naše sretne župe?

Kakvu vlast ili moć ima g. vikar, da ih na to prisili? Nikavu, kad bi imao dobru volju čega neima, jer da je imao, nebi nam bio poslao dva svećenika, koji bi možda u Koprivu ili Piranu zadovoljili pučanstvo, ali nas nemogu niti neće nikada.

Zalostni Vam dakle javljamo g. urednicu, da nismo našli ni uljehe ni pomoći ni tamo, gdje bi je morala svaka opravdana i pravedna molba naći. Za naštužne nevriedi dakle više ona božanska: kucajte i molite — otvoriti će vam se i dati će vam se. Nam se doje mjesto kruha — kamen, a mjesto riba — zmiju! Od sada nam nekače dakle više obraćati se u naših nevoljih i potrebah na one, koji pripovedaju inače ljubav i milosrdje! Hvala Bogu, kad je tamo tako, stisnuti ćemo se u sebe i proučljati, kako da si pomognemo sami kad nam neće da pomogu oni, koji su pomoci dužni — jer neimaju za nas ni ljubavi, ni usmiljenja ni, pravice. Bog im prosto griehe!

P. S. Skoro da Vam nezaboravismo kazati, da se je umješao u razgovor naših osobljanika sa preč. g. vikarom jedan mašen, mršavi — zeleno — bledi svećenik crvenih vlasa. Govorio je više nego li g. vikar hoteći valjda dokazati, da je on ondje gospodar i da bijahu talijanski svećenici poslani u Opatiju po njegovoj želji ili zapoviedi. Našim bijaše čudno pri sreću, kako može onakao mlad i neznan čovječić imati kod starca onolik ugled i upliv. To mora bit — rekoće — jako fina glavica, ili jako velik prefriganac!

U pit

zastupnika Spinčića i drugova na njegovu preuzvišenost gospodina ministra bogoslovja i nastave, obzirom na popunjene učiteljske mjesto na talijanskoj pučkoj školi u Opatiji.

Svojedobno bila je bez ikakvoga sudjelovanja občine Volosko-Opatija ustanovljena talijanska pučka škola u Opatiji. Ta škola obстоje već kaktih sedam godina; učitelje se je namještalo i odilazili su, a

ima pravo nevaljane časopise izrično zabraniti svom svećenstvu i puku. Svećenik valja takodjer da se bavi knjigom, zato će se ustrojiti župne knjižnice, barem na većim župama, jer je svećeniku na selu mnogo puta teško doći do potrebnih knjiga. Biskupska sinoda se je na posebavila još svećeničkim oporukama, dala je naputak kako se iste sastavljaju, pa zahitjeva, da svaki svećenik napravi svoju oporu.

U četvrtom odsjeku „de vita christiana“ govori se o kršćanskem životu puka, o bratovštinama, o socijalnim i dobrovornim društvinama. Svećenstvu se preporuča, da po svojim silama nastoji, da dobjiju ljudi kod kuće zaslublje, da se ne trebaju izseljivati, da unapredaju gospodarstvo i vinogradarstvo, da sudjeluju kod raznih društava i čitaonica. Takodjer je tu poglavje o odnosu svećenstva sa učiteljskom.

Tim smo istakli najvažnije točke diecezanske sinode i želimo, neka bi se njezinim zaključci na dobro svećenstvu i puku što prije u život priveli.

tičući se definitivnog popunjena voditeljskog i učiteljskog mjesto na talijanskoj pučkoj školi u Opatiji, a Ministar odbio, i to s razlogom, jer je utok bio podnesen putem c. kr. kot. školskog vjeća nadjeđo putem c. kr. zem. školskog vjeća — kako je to u § 41. zakona od 27. jula 1875. br. 18. propisano — i jer je taj rekurs po izmaku roka propisanog u ministarstvu od 27. okt. 1859., D. Z. L. Br. 169 za učenje rektura proti odlukom zemaljskog oblasti c. kr. zemaljskom školskom vjeću prislo.

Istina je, da se prema § 41. zemaljskog zakona za Istru od 27. jula 1875. Zem. L. br. 18. prituže proti odlukom zem. šk. vjeća na ministarstvo bogoslovja i nastave imaju podnести kod zem. školskog vjeća;

istina je, da je na temelju ministarstvu odredbe od 27. oktobra 1859. D. Z. L. br. 196. (ne 160) ustanovljen rok, i to rok od 60 dana za učenje utoka proti odlukom političkih zem. oblasti;

al je takodjer istina, da utok občine Volosko radi podnešenja istoga putem c. kr. kot. školskog vjeća nije trebalo da bude jedva po iznimku u ministarstvu odredbi od 27. oktobra 1859. D. Z. L. Br. 196. ustanovljenog roka dostavljen c. kr. zemaljskom šk. vjeću, jer je c. kr. kot. šk. vjeće imalo vremena 33 dana da utok dalje prosledi i da pravodobno c. kr. zem. šk. vjeću prislo;

nadalje istina je, da je glasom spomenutog dopisa c. kr. kot. školskog vjeća kaže, da su c. kr. školske oblasti zakonito postupale, kad su dotičnoga nadučitelja iz službenih obzira provizorno na talijansku pučku školu u Opatiji premjeste i izrično dodale: „Proti ovom odluci pristo je tomu občinskom glavarstvu uložiti utok putem podpisatoga c. kr. kot. školskog vjeća u roku od četiri tjedna.“

Občinski ured, kojemu je döpis 28. decembra 1899. dostavljen, uložio je u naznačenom roku na 24. januara 1900. i naznačenim putem kroz c. kr. školsko vjeće proti spomenutoj odluci c. kr. zemaljskog školskog vjeća utok na ministarstvo bogoslovja i nastave.

Sada, nakon više od dve godine primio je občinski ured u Voloskom sa strane tamošnjega c. kr. kot. školskog vjeća dva na to se odnoseća dopisa.

U jednom od 28. febra 1902. br. 211. kaže se, da je glasom odluke 12. oktobra 1901. br. 7572. c. kr. upravno sudište na temelju prituže občine Volosko, odluku c. kr. ministarstva za bogoslovje i nastave od 28. augusta 1900. br. 18933, tičući se provizornog popunjena učiteljskog mesta na talijanskoj pučkoj školi u Opatiji na temelju § 7. zakona od 22. oktobra 1875. Drž. Zak. Lista br. 36. ex 1876. ukinulo. Iz razloga ove odluke upravnoga sudišta — veli se dalje — proizlazi, da je c. kr. ministarstvo bogoslovja i nastave imalo izrično odlučiti, koje su se konsekvenske imale povuci na temelju passivnog držanja zemaljskog odbora prema zakonitomu pravu predlaganja obč. zastupstvu, odnosno da li je i na koji način upitno učiteljsko mjesto na talijanskoj pučkoj školi u Opatiji popuniti, da je usupor ovoj odluci — pošto je medjutim odpisom c. kr. zem. školskog vjeća od 15. novembra 1899. br. 1880., definitivno popunjene pomenutog učiteljskog mesta uzsljedio, i da se su strane na to zakonito pozvanoga pravodobno nije pri-govorilo — odlučilo svojim odpisom od 21. janara 1902. br. 35153 ex 1901., da je daljnja kakva odredba glede definitivnog namještaja upitanoga mesta bezpredmetna.

U drugom dopisu c. kr. kot. školskog vjeća od 24. februara 1902. br. 144, prihvaje se na temelju odpisa c. kr. zem. školskog vjeća od 5. februara 1902. br. 218. obč. uredu, da je c. kr. ministarstvo bogoslovja i nastave od 25. janara 1902. br. 29988. iz 1901. natrag poručuje, i utok občine Volosko proti odluci c. kr. zemaljskog školskog vjeća od 15. novembra 1899. br. 1880. meritorno rieši,

dovoljava si podpisani i drugovi upraviti na njegovu preuzvišenost gospodina ministra bogoslovja i nastave slijedeći utip:

Je li Vaša preuzvišenost voljna narediti:

1. da se utok občine Volosko, odnosno na popunjene učiteljske mesta na talijanskoj pučkoj školi u Opatiji za konito rieši?

2. da se utoci u obč. brži i zakonito rjesavaju, i da se rješenja takodjer zakonito prihvaju?

3. i da c. kr. školske oblasti u Primorju na pravu i zakonu u svakom slučaju postupaju?

Bač, 20. marta 1902.

Sjećajte se
Družine sv. Cirila i Metoda
za Istru

Franina i Jurina.

F. Naši mačici, da se silno ripe.
Jur. Ca njim je ki na rep stal?
Fr. Aj ne, lego da oni nisu mački.
Jur. Neka se s oberešnjakom nepačaju, pak te bit ljudi kako i mi.
Fr. Bi oni bi, ma ih on drži vezane na spagu.
Jur. Senjal, da su mu obligani.
Fr. Neznam ča su, zač je on veća mizerija lego oni.

Razne vesti.

Političke:

Austro-Ugarska. Iz Beča nam pišu, da se pogovara u tamošnjih parlamentarnih krugovih, da će se do malo obnoviti trojni savez. Vesti o tom, da će biti podana već u prvih sjednicah obiju delegaciju. — U delegacije bijaše izabran za Istru zastupnik markoz Polesini. Istra nije još bila stalno nikada lošije u delegaciji zastupana, nego li će biti ovaj put.

O razpravi u carevinskom vjeću obziruje u budućem broju, jer primisno prekasno za današnji redovito izvješće iz Beča.

Srbija. Iz Biograda javljaju, da se je tamo ustrielio podpukovnik srbske vojske Sturm, koji je bio dobro vidjen u vojničkim krugovima i na dvoru. Razlog samoubojsvju nije još poznat, ali se drži, da je samoubojica pao žrtvom koje političke spletke.

Rusija. Dne 15. t. mj. bijaše umoren u Petregradu ruski ministar unutarnjih poslova Šipagin. Njega je ustrielio iz blizine sveučilišnog dјak Buširev, preobučen u častičnu ruho. Zatražio je naime audienciju kod ministra te ga je u njegovoj sobi ustrielio. Taj zločin pripisuju dјačkom pokretu u Rusiju. Umoren ministar da je nemilosrdno proganjao dјake, novinare i književnike, koji su iole slobodounije misili ili radili.

U vladinim krugovima da je izazvao taj događaj silno uzbuđenje. Isti car da je ostao silno uzneniran. Na dan umorstva bijahu u palači umortnog ministra zadržnice, kojim je prisustvovao car, carica, veliki knezovi i ministri.

Belgija. Iz Brisela javljaju, da je vlada odbila pitanje občeg prava izbora. Liberalni listovi zaključuju vladu, da odstupi ili da predloži zakonsku osnovu za obče prave glasa. Od ponedjeljka zapustili su radnici u svih većih gradovima i mjestili posao. Strajkujući radnici imade na stotine hiljada. Zadnje vesti iz Brisela kaže, da je kralj Leopold sit vlade, pak da je odlučio odreći se na korist svoga nečaka prinipa Alberta od Flandrije.

Južna Afrika. Iz engleskih novina dozajnemo, da se vode pregovori između zastupnikih engleske vlade i zapovjednikal burskih četa glede mira. Kralj Eduard Želi,

da se sklopi mir svakako prije njegovog krunisanja. Englezi, zastupnici u južnoj Africi dozvolili su hrvatskim kolovodjama da mogu posjetiti svoje obitelji za vrijeme primirja.

Pokrajinske:

Slažbeni list hečke vlaste „Wien Zeitung“ od dne 14. t. m. pribrojaju imenovanje preč. g. dr. Frana Nagela, ravnatelja njemačkoga narodnoga zavoda „Santa Maria dell' Animæ Teutonicorum“ u Rimu biskupom tršćansko-koparskim. Nasa braća u tršćansko-koparskoj biskupiji imadu dakle biskupa Niema, koji nezna ni zinuti hrvatski ili slovenski, i sud njim nefali drugo, nego da im dadu kao pomoćnika velikog Slovence(!) Martellanza, pak će biti posve srećni što smo i mi u preduško-puljskoj biskupiji!

Za dječko-draživo u Pazinu dao dr. Matko Trnajstić K. Š. mjesto vienca na grob svoga kumeta Franu Flegu.

Unijatska misa u Rojanu. Prešle nedjelje čitao je u župnoj crkvi u Rojanu — kraj Trsta, sv. misu unijatskim obredom jedan misionar, koji je došao iz Vana. Kod sv. misi sakupilo se mnoštvo slovenskih župljana, koji se osvijeđali na vlastite oči, da se može čitati sv. misu i u katoličkoj crkvi unijatskim obredom. Ova živuća primjer uvjeroju još bolje u tom, da su talijanski listovi i svećenici proti klevetnicima i bezbožni hulitelji, kad pišu i tvrde, da je unijatska misa razkolnička misa i da su naši staroslovenski obredi razkolnički obredi. Sad će znati još bolje rodojubni Rojančani, što im je držati do tih klevetnika i hulitelja.

Iz Buzeta nam piše: Naša dva vredna občinska savjetnika gg. Franu Flegu i Mata Sankovića zadesila je težka nesreća.

Prvoju je umro iza kratke bolesti miljenac sin Fran, mlađi kaplja, kroz kaj kao junje a dobar ko angel. Istom je danu polaziti pučku školu i Bog ga pozvao k sebi.

Drugomu je umrlo hćerka, lani udana. Kako imaju obojica mnogo prijatelja, to je sačućeš nijkovoj holi občenito. I to je jedina utjeha, koja njim ostaje.

Mi se pridružujemo tom srušćenu. Bilo pokojnikom latika domaća žemljica.

Iz Kaldira — občina Motovun — piše nam 10. t. m.: Mjeseca marca dobiti smo ovđe post. sabiraoniku, koju nam nadaje dosta jada, jer dobivamo često listove kao „N. S.“ razrgane. Postanske posilje šaljemo iz Motovuna talijanskom delegatu, koji drži sabiraoniku. Neznamo doduše gdje potrgaju pasice na N. S., jer nesamijemo svi u Kaldiru, te dodjemo tek drugi dan na poštu, pakemoemo dozvati da li nam potrgaju pasice na putu iz Pule do Motovuna ili Motovuna do amo ili ovđe. Radi toga preporučamo Vašoj upravi, da pazi kod premanja lista, da pritisne marku na listu i na list, da se tako lakšo pasice neotraga i da se nemozo na putu list otvoriti.

Naš učitelj Petar Korjan, srećni i ac Jolande Margarite, hčio bi uslijedovati svoga kuma i prijatelja Funa, ali neima one prave talijanske politike, koju je propovjedao i siričnjegov um. Skolska djeca su doduse naučila: „pon jorno leverendo!“ i „landa Jezu risto!“ ali napred neide, jer imadu vrde tukve za talijansku politiku. Isti g. Šepravatelj, Talijan po rodu i čuvstvu, nije im se, da bi htjeli bili po sili Tari, a nisu nego smješni odpadnici naši.

Njini nije po volji ni taj talijanski četnik, jer bi htjeli da on pleše kako ti novopečeni Talijani sviraju. Čujemo pače, da su ga već i na ordinarijat tučenju, se mi ne čudimo jer znamo, je težko ili kak nemoguće zadovoljiti padnike i renegate. Bog im se smiluj!

Sastanak talijanskih občinskih tajnika. Na poziv občinskog tajnika Ercelija iz Vizinade sastase se tamo občinski tajnici političkoga kolara Poreča u

nedjelju, da se dogovore, koju li će zauzeti stanovište napram novou zakonskoj osnovi, što će ju predložiti zemaljski odbor za Istru saboru u budućem sastojanju na razpravu. Ta osnova radi u uređenju pravnih odnosa občinskih tajnika Istre, ide za tim, da se imenovanje i namještenje občinskih tajnika izvrši posve na milost i nemilost zemaljskemu odboru. Občinski tajnici nebi bili po toj osnovi neugodnosti budućeg putovanja, već htjeđoh, da svratim pozornost odlučujućih maljskoga odbora, koji bi je nameštao i od čije milosti bi ovisili. Sto bi značilo pako takovo imenovanje, takovav lasti nad občinskim tajnicima hrvatskim i slovenskim občina Istre, netreba nam tek dokazivati.

Talijanski občinski činovnici, nego činovnici zemaljskoga odbora, koji bi je nameštao i od čije milosti bi ovisili. Sto bi značilo pako takovo imenovanje, takovav lasti nad občinskim tajnicima hrvatskim i slovenskim občina Istre, netreba nam tek dokazivati.

Talijanski občinski činovnici, premda imadu u zemaljskom odboru bržljivog otca i podupiratela, ipak se neće zadovoljivimi sa spomenutom osnovom. Što da kažu pako hrvatsko-slovenski tajnici Istre?

Na sastanku talijanskim občinskim tajnikima u Vizinadi bježe za sudjel zvukljeno, da se imenuje posebni odbor, koji će osnovu proučiti i na budućem sastanku dne 20. t. m. u Bujalu članove izvestiti; gdje će se sastaviti spomenicu, koji će pak u svoje vrieme predati predsjedničtvu zemaljskoga sabora za Istru.

Spomenicu tu poslati će međutim svim občinskim tajnikom Istre na vidi i eventualno na podpis.

Mislimo, da bi se imali oglašili proti rečenoj osnovi koli gg. tajnici hrvatskih i slovenskih občina Istre toli sve hrvatske i slovenske občine, jer je ona skrajno pogibeljna za autonomiju naših občina i za obstanak naših tajnika.

Iz Kastva nam piše: Dne 23. marta 1902. obdržavala je ženska podružnica družbe sv. Cirila i Metoda u Kastvu svoju redovitu glavnu skupštinu.

Predsjednica gđa. E. Grosman liepo pozdravljala sakupljene članice preporučujući im toplo našu družbu, koju se imadu sjetiti kod svake prilike.

Napokon protela tajnica i blagajnica godišnji izvještaj, koji bi primljen. Odbor ostaje isti. Za odaslanice na glavnu skupštinu su izabrane: Gđa. Ema pl. Kleinmayr i gđica. Dorina Munić.

Zahvaljujući članicama, što su uzprkos slabom vremenu došle, digne gdja. predsjednica sjednicu.

Za ovu skupštinu se očekivalo veći broj članica, nego što je bilo. Nadamo se, da neće u buduću biti toliko izgovora te da doči više njih, da se osvijeđe o načelu naše podružnice.

Članarinu za god. 1900. uplatiše po 1 K: Brozović Hermenegilda, Milnerić Josipa, Milnerić Josipa, Gregorić Julijana. Za god. 1901. po 2 K: Buršić Adela, Dukić Paška, Jelušić Marija, Jurinac Marija, Jurčić Klementina, Karlavaris Marija, Munić Amalija, Šepić Boža, Šepić Jelisava, Škender Matilda, Vasiljević Ivana. Po 1 K: Dukić Boženka, Gauš Josipa, Spinčić Ivana.

Za god. 1902. po 2 K: Babić Amalija, Bačić Tereza, Grosman Eugenija, Grosman Ema, Jelušić Nadala, Kleinfaynmayr pl. Ema, Kučić Tereza, Kinkela Marija, Marjanović Antonija, Rubesa Petra, Suštar Ana. Po 1 K: Babić Gizela, Buzdon Cilka, Grosman Marija, Jelušić Ema, Jurinac Hedviga, Kučić Mima, Kučić Boženka, Spinčić Ivana, Stanić Marija.

Clenik na novoj istarskoj željezničkoj Trst-Poreč. Prijatelj iz koparskog kolara piše nam: Posao sam, g. uređenje, na bližnju mi postaju naše nove željeznice, više iz ljubopitnosti, nego li iz potrebe, da se povezem do Bujala i da vidim da li su opravdani prigovori s jedne strane i hvalosjevi s druge, podignuti proti i za novu prugu. Priznati moram, da je nova pruga na mnogih mjestih liepa i vježna vrlo ugodna, ali to vredi za sada, za proljetno ovo doba, kad neima ni sličnih oluja ni jakih vjetrova. Inače dvojim, da će biti ugodno po cijeloj ovoj pruzi, voziti se kad uzbisne valovi i kad budu sa vlačkom drmali vjetrova. Bojim se naime,

da će na onih mjestih, gdje prolazi pruga uz samo more, kad se bude ovo zimi dijalo, stavljati u pogibelj i vlokove i putnike. Isto tako biti će pogibeljno za putnike na onim mjestih, koja su odviše izložene burji, koja znade i u Istri junački zadržavati.

U ostalom, moja nakana nebijaše, da Vam pišem o pruzi ili o ugodnosti ili neugodnosti budućeg putovanja, već htjeđoh, da svratim pozornost odlučujućih maljskoga odbora, koji bi je nameštao i od čije milosti bi ovisili. Sto bi značilo pako takovo imenovanje, takovav lasti nad občinskim tajnicima hrvatskim i slovenskim občina Istre, netreba nam tek dokazivati.

Pruga ova imala bi služiti nesamo za prevoz ono malo zemaljskih proizvoda, što ih vodimo iz zemlje, nego takodjer za prevoz putnika. Među ovim biti će ih občinski činovnici, nego činovnici zemaljskoga odbora, koji bi je nameštao i od čije milosti bi ovisili. Sto bi značilo pako takovo imenovanje, takovav lasti nad občinskim tajnicima hrvatskim i slovenskim občina Istre, netreba nam tek dokazivati.

Računalo se je takodjer malo sa okolnošću, da će se stanovnici obalnih mjesti vrlo malo služiti novom željeznicom, osobito za ljepe vremena. Njima neće kazati jesti u vlast te voziti se duljim putem i da višu cenu, jer inad u prenosom domaćine svoje parobrode, koji prevažaju brže i za nižu cenu.

Novom će dakle željeznicom putovati pučanstvo odaljeno od obalnih gradova i to većinom niže pučanstvo, jer gospoda imadu kodje, kojima se lakši dovezu do pomorskih gradjeva, odakle će parobrodom na put. Gospoda jesu većinom i dioničari parobrodarskih društava, te im nemaće račun podupirati željeznicu. Ako nisu pako dioničari, oni su talijanski rodojublji, koji će uvek radje dati svoj novac domaćemu društvu nego li ludjio tobož upravi željeznicu.

Radi previsokih ciena trpili će dakle jedino kmet, radnik i siromah, koji ne može tako lakši do mora ili do parobroda.

Ako se nije moglo sadašnje cene sniziti, moralo se je upeljati četvrti vojni razred, kako ga imaju i mnoge druge željeznice u monarhiji.

Tako imadu primjerice i u Bosni IV. razred, u kojem se vozi vrlo jestino niže pučanstvo. Tamo plaćaju — ako se ne varamo — po kilometru 1 novčić ili 2 pare, što je dosta jestino, jer može čovjek za 1 krunu prevaliti 50 kilometara puta, a to je dosta daleki put.

Preporučamo dakle pozvanim krugovom, da promišljaju o tom, nebi li se dale sniziti postojeće cene za putnike, i ako to nije moguće inače, neka se uvede vove ili vagune za IV. razred.

Iz drugih krajeva.

Iz Trsta nam piše dne 15. t. m.: Dne 12. t. m. imala je naša Slavjanska Čitaonica krasan koncert. Bio je to jedan između boljih koncerata, koji nam Čitaonica daje, ali za to je tako liepo ispred, da bolje nismo očekivali. Već sam program bio je tako biran, da je namamio liepu kitu tršćanske intelektualnosti u družvene prostorije.

Koncert je otvorio mješani tamburinski zbor od 18 lica pod vodstvom zborovodje g. Antuna Mandića, pravničke, koji je već iz prve točke žezo takvo održavanje i polhvalu, da je morao opetovati jedan drugi komad. Svoje tamburice znao je tako liepo uvođzati, da su najvećom preciznošću i na potpuno zadovoljstvo slušatelja izvaditi ponajčešće komade, kao: „Pod hrvatskom zastavom“, „Doprinos moja“ i „S Bogom more“ itd. Ako, pak uvažimo, da je gosp. Mandić bio duša cijelog zboru i da se je imao boriti sa raznim poteškoćama, dok je svoj zbor podigao na takav stepen, da s njim nastupa na koncertima i da izvadju onako težke komade, onda ne možemo, a da mu ne čestitamo u nadi, da će nas i u budućnosti iznenaditi opet sa svom zborom!

Osim tamburjanja pjevao je poznati mužki kvartet sastavljen je se iz g. Maćek, Slavik, Prunk i Kumar dve krasne pjesme, a g. Prunk zadivio nas je baš sa svojim solo-pjevanjem.

Gospodnjica S. Mahne, djevojčica od 15 godina, nastupila je prvi put javno, te napis je začarala svojim violin-solom. Praćena ju je na glasoviru njena sestra gdjica A. Mahne.

Iza koncerta bila je slobodna zabava, te je jedan dio občinstva ostao u dvorani do preko po neči u prijateljskom razgovoru, koga bi svaki čas prekidao ili kakav zbor ili pak glasovir.

Razdoblom se razigrani i veseli, što smo se taj večer nauzili mith tamburica, krasnog pjevanja i sviranja, te se nadamo, da će nas naša mlade masko oper iznenaditi sa kakvinom koncertom.

Upozorujemo pak na obširno izvješće što ga je donesla o tom koncertu naša „Edinost“, u kojoj je pak izvjesitelju izbjeglo ime mladog zborovodje. Danilo.

Iz Trsta pišu nam 12. t. m. Da vidite kolika vlasti strast i osvetla talijanske vladajuće svoje ovrdje do sivega, što je hrvatsko ili u obče slavensko, neka Vam služi kao dokaz sliedeći dogodaj. Jedna ovdasna naša obitelj zamolila je kotarskog načelnika (capo Strada) nekog Callegarisu svjedočbu siromaštva, da uzmogne moliti podporu za svoga člana, koji polazi hrvatsku gimnaziju u Pazinu. Obitelj ta je dcista potreblja podpore i ona je dobila već od iste oblasti svjedočbu siromaštva za druge članove, koji polaze talijanske i njemačke škole, ali za djaka hrvatske gimnazije nehitnje njoj rečeni pravedni činovnik izdati svjedočbe siromaštva. Na molbu odgovorio je naime ustmeno, da imade u Trstu dosta srednjih škola talijanskih i njemačkih, pak da što treba slijati djecu izvan Trsta i u Pazin, pak u hrvatsku gimnaziju. Njemu da je zabranjeno izdavati svjedočbe siromaštva za hrvatsku gimnaziju u Pazinu i za slovenske paralelke u Celju. Na upit da li bi izdao svjedočbu siromaštva za talijansku gimnaziju u Pazinu — ţitio je kao tiba u vodi. Vidite dakle kako su pravedne i nepristrane te blažene oblasti grada Trsta napravili nam Hrvatom i Slovencem koji vršimo sve državne i zemaljske dužnosti kano i Talijani ili Niemi. Ali za nas vredi još uvek ona stara: plati i šuti!

Posledica poslednjeg ţtrajka u Trstu? Dzoznajemo iz prilično pouzdane izvora, da će imati posljednicu strajk radnika i drugih ţrtava, osim onih, koje su mrtve ostale ili ranjene bile.

U krovogli središnje vlade u Beču, da nemogu oprostiti ravnatelj austrijskog Lloyda, što se nije na vrieme nadgodo s strajkujućim grijači i tako začrije sive one grozote, koje se kasnije dogodile u Trstu. Ti krovovi, da umiju, da se je moralo od strane Lloydove poduzeti odmah s početka ono, na što se bješće kasnije prisiljeno silom dogodilo t. j. nadgodi se mirnim putem sa državne i prijateljske strane prijevratima. Pošto se tako do dogodilo nije nego nakon silnih izgreda i grdnog krovoproljeća, bacaju krvnju na one, koji nisu htjeli ili znali predviditi žalostne posledice.

Glavni dio krvnje bacaju na predsjednika Lloyda g. viteza Beckera i taj, da bi imao pasti kao ţrtva onog propusta. Vitez Becker, da će naime odstupiti čim se malo zaboravi na prošle dogodjaje, da se bar ponješto prikrije pravi razlog tomu odstupu. Već se pronosi i ime njegova zamjenika ili budućeg predsjednika. Govori se naime, čemu je skoro težko vjerovati, da će ga zamjeniti dvorski savjetnik viteza Zimmermann, predsjednik ravnateljstva finansije u Trstu. Ovaj da će se dati umiroviti i tada stupiti na čelo Lloydove uprave. Opajućemo, da se čini skoro nevjerojatna ona vrest, ali mi ju bilježimo po dužnosti krovoproljeća, i onako, kako nam biješće od prijateljske strane priobčena. Nedaleka budućnost će nam pokazati, da li bijasno vjerno izvesti, ili se ona vrest rodila u prebijnoj mašti nepoznatog nam pouzdanika našeg izvjestitelja.

Pokret za starohrvatski crkveni obred u Dalmaciji. Splitški „Jedinstvo“ doznaće, da se medju svećenstvom južne Dalmacije vode živahni dogovori za starohrvatski crkveni obred. Uredništvo onog lista primjećuje toj vresti: „Biti će začrka, biti će i razočaranja, mogli bi nastupiti i dari kušnje, jer će se svatko opirati, da naše zadobijemo — i uula i

kurijski, ali nesmetan. Čvrsto i postojano branimo naše svetinje u crkvi, kako su je branili i naši stari.

Usljed odluke upravnoga odbora, od dne 3. marta t. g., obdržavati će se XIV. glavna skupština „Zaveza austrijskih jugoslovenskih učiteljskih društava“ dne 14., 15. i 16. augusta t. g. u Trstu.

Novovicki Matuzalem. Novovicki dopisnik engleskog lista „Daily Telegraph“ piše svomu listu o novovickom Matuzalemu, koji žive pod imenom Noah Raby u nekoj ubožnici nedaleko New-Braunšveiga u Americi. Taj Raby da nosi na svojih starih plećih 130 godina. Od nedavna da ga ostavljuju naglo tjelesne sile i da će stalno do mala preminuti. Uzprkos tomu, da je u toga starca još uvek čvrsta volja. Kad mu na njegov poslednji dan javiše, da nesmije primati znanaciju, nije hotio ništa jesti ništo pokrovati se, već je ostao tvrdokoran sve do tloc, dok mu nije uprava ubožnice zadovoljila. Raby je slijep i bez zubih, ali pamćenje mu je još uvek izvanredno bistro.

Iz blažene zemlje. Turinski listovi priopovedaju, kako su tamo redarstvene oblasti ušle u trag nakon dugotrajnih izviđa mnogobrojnoj četi tatova, koja je počinila mnoštvo kradnja u onom gradu i koja bila uredjena kano i kakvo zakonito postojeće društvo. Ta četa imala je naime svoga zapoviednika, koji je pripravljao načete za provale i kradnje i koga su svi članovi bezuvjetno slušali. Četa je sastojala od mužakača i ženske djece svake dobe. Ženske su imale zadaću, da se tajno ili javno ušljaju u stanove, zavode, skladiste itd., gdje se je imalo krasiti. One su činile izvide vršeci službu predstraži i uhoda.

Ta krasna družba sastajala se u javnoj krčmi, gdje je zapoviednik svojim podređenim dijelom plien i zapoviedi. Redarstvo posređilo se zatvoriti preko 40 članova te družbe a mnogo ih imade, koji još diju slobodan zrak. I to je jedna „osebujnost“ talijanskoga naroda kojom se doista ponosili može.

Družtvene.

Podružnicam „Družbe sv. Cirila i Metoda“ u Istri. Ravnateljstvo naše „Družbe“ razposlalo je svojim podružnicama okružnicu, kojom li pozivlje, da sazovu u što kraćem roku godišnju glavnu skupštinu i da dostave odnosno izvješće bezodzražano ravnateljstvu u Opatiju. Jedna od točaka dnevnoga reda ima biti: „Izbor dvoju izaslanika na godišnju skupštinu „Družice“.

I mi preporučamo svim odborom naših podružnica, da zadovolje čim prije molbi sl. ravnateljstva, kojemu treba staviti izvestaj za glavnu godišnju skupštinu na temelju dobivenih podataka. Svaka skupština podružnice ima biti prijavljena sa dnevnim redom odnosnom kapetanatu.

Podružnica Družvo Sv. Cirilla i Metoda za Istru u Strpedu držati će svoju redovitu glavnu godišnju skupštinu dne 20. aprila t. g. na 6½ sati u večer sa običnim dnevnim redom.

Razni prinosi:

Bjakočkom prijomočnom družtvu u Pazinu prisjeli su tekom mjeseca januara sljedeći prinosi:

a) utemeljni: gg. Vanik Josip župnik — Krbune K 34, Jakac Ivan učitelj na c. kr. pravnavici — Kopar K 25;

b) redoviti: gg. Sironić Anton — Trviž K 10, Sedmak Jakov župnik — Krišan K 5, Jereb Valentini kurat — Barbana K 10, Volarić Franjo župnik — Kornić K 10, Gundrum dr. Franjo gradski fisičnik — Križevci K 10, Dominiko Henrik nadzornik, Franković Franjo profesor, Glavina Blaž kurat, Kronberger Franjo kurat, Kregua Rudolf oficijal, Kristošić Matko učitelj, Kuštar dr. Valentin profesor, Pančić Franjo profesor, Šubić Albert profesor — Kopar po K 5, Lenac dr. R. odvjetnik — Rieka K 10, Nemčić dr. Srećko

— Beč K 10, Bonifacij Klement biskupski tajnik — Krk K 10;

c) mjesecni: gg. Slanger dr. Andrija odvjetnik — Volosko K 20, Janežić dr. Konrad odvjetnik, Fabianić dr. Niko obč. lječnik, Zamlič Vinko dekan, Tomić Viktor — Volosko po K 8, Poščić dr. Ivan — Volosko K 4;

d) podupirajući: gg. Contin Apolonija, Franković Marija, I. K., Kristošić Sig, Kristočić Vilim, Kristošić Olga, Kristošić Nada; Kristošić Pavla, Kutin Ante — Kopar po K 1, Gaj dr. Pravdovslav — Jaska K 4;

e) darovatelji: gg. Stefanutti Franjo župnik — Paz K 1, N. N. — Pazin K 5, Prigodom otvorenja hrv. doma — Vrbnik za razprodanu razglednicu i kitice evjeća K 131-41, istom prigodom sabrali djaci K 10, sabrano prigodom saštanka za osnuće političkog društva za Istru — Pazin K 46-28, Grašić Josip župnik — Beram K 6, Blešnjajder dr. Gracijan — Pazin od dobitka na tarok K 3-10, Kuretić I. nadučitelj — Dekani sabrao prigodom otvorenja konsumnog društva K 4, Vranić Ivan župnik — Vrh po namjeni blagopola, biskupa A. M. Sterk K 17, isti za dobro ruku K 3, Nedved Ante župnik — Sterni za dobro ruku K 5, Persko Ante posjednik — Gomila K 9, Diminić Matko učitelj — Šumbreg za oprost od testitana K 2, Dominko H. učitelj: nadzornik — Kopar K 1-32, Uprava „Naše Sloge“ — Pulj K 63-78, N. N. — Pazin K 1, Turčinović Josip — Pazin K 2, Frankela Franjo župe-upravitelj — Kring sabrao za pogledati „bel muž“ K 13-70, isti za izreči rječ „Mačak“ K 8-78, P. od B. T. — Trst K 20, Križmanić Josip sabrao prigodom veselog razgovora u obitelji g. Defur Ivan — Tinjan K 5, Peršić Franjo kapelan — Žminj sakupio u Pićnu K 9, Trškan Ivan — Sv. Anton u vesejom društvu K 3, Bonifacij Klement biskupski tajnik — Krk sabrao na sastanku u Dobrinju K 16, sabrano u krčmi „Sverko“ — Vodice K 8 a darovali gg. Sanković Mate K 2, Ribarić Ante K 2, Sverko G. K 1, Poropat A. K 1, Rotar A. K 1, Barbić T. K 1, Basiaco Ivan — Oprtalj K 4-80, sabrano kod krišćana Ante Božidar Ivić — Gologorica K 20, Gradska blagajna — Karlovac K 100.

Plemenitim darovateljem najsređačnije se zahvaljuje O d b o r .

Občinsko glavarstvo.
Boljun, dne 14. aprila 1902.
Broj 724
I.

Oglas jeftimbe.

Usljed zaključka občinskoga zastupstva, stvorenenoga u sjednici od dne 22. t. m. pod točkom 4. dočiennog dnevnoga reda, daje se na javno znanje, da će se u nedelju dne 27. aprila 1902. u 3 sata poslije podne u kući občinskoga glavara g. Jakova Buretića u Boljunku polju selo Mandići kbroj. 137, obdržavati jeftimbe rad zakupa svih radnja za sjećajućih u izgradnju nove školske zgrade na Pazu u ovoj mjestnoj občini.

Izklična cijena ustanovljena je po lag obće gradjevine svote na 10.600 (deset tisuća i šest stotina) kruna.

Svaki eventualni natjecatelj imati će prije početka čina da položi čitavoj gradjevnoj svoti odgovarajuću 10% jamčevinu (vadium).

Ostali uvjeti zakupa, kao što i načrti i troškoznik nove građine, razvidni su u ovome uredu svaki dan za vrijeme uredovnih sati.

Občinski glavar:
Buretić.

POZIV!

Pozivaju se p. n. gg. članovi na izvanrednu

glavnu skupštinu,

koja će se obdržavati u nedelju dne 27. travnja t. g. u 2 sata poslije podne u školi družbe sv. Ćirila i Metoda u Sijani, sa jedinom točkom dnevnog reda:

Izvještaj odbora o družbenom radu.

Pula, dne 13. aprila 1902.

Za „Konsumno društvo Sijana-Pula.“

Odbor.

Prvo slovensko skladište pokućstva.

Antona Černigoj

Trst

Via di Piazza vecchia I, u kući Mareni,

podružnica stolarske zadruge u Gorici.

Skladišta u Solkanu-Trstu.

Tvornica sa strojčevnim obratom.

Svaka je konkurenca nemoguća jer je pokućstvo iz prve ruke.

VAŽNO ZA SVAKOGA!

Razprodaja!

U nečuvenoj jeseni cijene za ciglili 2 for. 95 sv. može se dobiti krasna garnitura sastojča iz 14 dragocjenih nakitnih predmeta; elegantni gođa ili akajf eklopni tanak zajedno sa privjesom. Parlik i sistem.

1 gođa-igla za kravato sa imitiranim brillantima.

1 par pozlaćenih gumbi za manžete, marka „Garantie“.

1 garnitura gođa-dugmet za košulju i ogul sastojča od 5 kom.

1 par prave srebrne sastojice sa službenom puncicom.

1 gođa-prsten sa elegantnim kamonom.

1 žepno ogledalo u očini.

Cetvrtajstaj ovih vrijednosti i krasnih predmeta zajedno sa anker-rezmonter-utrom razazilje za ciglili za for. 95 sv. pouzećem ili ako se novac unapred doznači tvrdka

Krakov, Stradom, BRÜDER HURVIŽ 17, Austrija.

Nedovarajuće prima se u roku od 8 dana natrag te se novac vraća, tako da kupac nikakav rizik ne nosi.

Bogate ilustrirani članici različitih draguljarских stvari budava i franka.

Preprodavaci i posrednici traže se.

Franjo Kružić

RIEKA — Via Fiumara br. 14 — RIEKA

odprema putnike u Sjevernu, Južnu i Srednju Ameriku, Afriku, Australiju, Kanadu, Novu Zelandiju itd. itd. sa najboljima parobrodarskim društvinama.

Upute i dopisivanje bezplatno. — Brzejavi: KRUŽIĆ - Rieka.

U LJEKARNI

E. TOMAJA nasliednik A. WINGER

ZAGREB - Ilica broj 12 - ZAGREB

dobivaju se osim svih ostalih lekova nekoj obice prokušani i vrlo koristni, osobito preporuči vredni lekovi:

Mazilo proti kostoboljima ili protin, rheumatizmu, kulanju i trganju u kostib, nkočenosti ili grevom u žilah, boli u kukovih i krznicah, kostenom pogancu, probadanju, svakovrsnim nazehanjima. Cijena 1 K 60 h.

Sladka voda za kašalj ili breh i za prsa, kojom se lieči kašalj, prehlada ili katar u prsima, pličini, težki disanje, promuklost u grlu i slipljivosti. Cijena 1 K 60 h.

Pojednostoljivo sirup djeluje proti slabosti, bledjadi, skropljivočnosti, poduhlosti, djetinjstvoj kraljovstvo, ženskim boleslim, slabokravnim, nemoci. Cijena flasci 2 K.

Pojednostoljivo kapljile ili žvake želudac, uljanačna glavna bolest, oblikovanja, teginja ili mučnina, tjeru napuhlost i vjetre, odklanja se bol u žilici, tježadnje, greječe želude, groznica ili simptomi, zavijanje ili gržnja u trbuštu. Tko ova toli koristno djelujuću želudac tinktuру redovito piće sačuvati će to zdravlje, tjelesnu snagu i zaprijeti rame bolesti. Cijena flasci s napukom 1 K.

Prah za blago ili za marvu, za konjki kehi i kašalj, za robove, krave i svinje, za lagano cestenje, za objaćivanje želudea i probave, kada blago neće rado zdeniti pa se naprje. Krave davaju od njega više i bolje mlijeka, konji postaju čili i jači. Cijena jednom omotu 90 h.

Svajekova pliljice, najsigurnije sredstvo za čišćenje i sanjenje želudca ili stomaka i crijeva, za olvaranje, proti zapreklini, navali krvi u glavi i prsa, tromosi ili težini. Cijena škaljicici 1 K 40 h.

Mazilo za blago osobito za konje i volove proti kostenoj boli, srgećnjem, nkočenostima žilama, nkočenostima i očeklini, poslije težkih napora, za objaćivanje i okrepljivanje želudaca i živaca.

Antistit. Prah proti znojenju ili potu, proti zajednici. Skaljica 1 K.

Tinktura za kurje oči, izvrstno sredstvo. Cijena 1 K.

Ura. Spitzer pomast za lice proti sunčanju pjejam ili flekovom, odstranjuje prekomjerno ronjenje lica i nosa, hravost, osipotine na lice; proizvaja gladost, njezinost, bijelo i sivoču obrazu i ruku. Cijena većem kontinu 2 K. K tomu spada još horakov sapun na 20 h.

Fuder-eglantine najbolje sredstvo za polječavanje i pomladjivanje lice te posve neškodljiva i vrlo ugodnog mirisa. Nagradjen na pariškoj izložbi sa zastatnom diplomom. Dobiva se u boji bijeloj, ruzičastoj i žutkastoj. Cijena kutili 2 K.

Savon eglantine. Najljepši sapun od svih sapuna. On osvježava te pomladjuje lice. Sačuvljenjem je od najtežih tvari, a odlikuje se vanredno ljubikim mirisom. Jedan komad stoji 1 K.

Cremne eglastinante jest izvrstno sredstvo proti svim manama teštinu, kao što su pristiž, slijedice, crvene mrlje, piege, opora kora i t. d. Usljed svoga kemičkog sastava, ta će eglastina must nikada ne povari te po tome imade prednost pred svim ostalim sličnim sredstvima. Cijena lončiću 2 K.

Eau eglantine jest izvrstno i izkusljivo prokušana voda za kosu. Njom se zapriječava izpadanje kose, onemogućuje stvaranje perati i ojačava vlasiste. Ova voda posjeduje takodjer i to svojstvo, da podiže kose, rješi naravnu slijepu.

Cijena boci 2 K 20 h.

Flasica žesta za sobe kadilj, nekoliko kap. sira po sobi preugodan miris. Flasica 1 K.

Otvor ili cemer za zdravice i klinike. Flasica 1 K.

Antifeblle od Rodinise proti groznici i zimnicama. Magia bočica 1 K 40 h.

Tko naruci od gorajih stvari za ro kruna tad placam poštarinu.

Fino parfume, mirisne vodice, razne pomade i boje za farbanje kose, da siče kose, poerme, fine sapune, prske za pospoje, srodstva za polječavanje, prske za čišćenje zubi, blestine za zube od kojih zubi poboljevaju; suprue za umivanje, kelice za rane, pojase, kurirke sprave, ruskogata, tig, finog žumaka, finog žumaka, Malaga-vino, francuzkoga Cognaca dobiva se uz izvore cene.

Zaljiva, mineralnih voda. — Sve po novinam oglasene medicinske specijalitete.